

Aan de voorzitter en (plv.) leden van de
Vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Briefnummer
19/10.288/FG/mk

Onderwerp
Klimaatakkoord

Den Haag
2 juli 2019

Telefoonnummer
070 3490326
E-mail
groot@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

‘Een politiek akkoord, maar nog geen breed maatschappelijk gedragen akkoord’. Zo hebben wij vrijdag jl. samen met LTO Nederland de gepresenteerde klimaatvoorstellen van het kabinet omschreven. Hieronder vindt u een korte appreciatie van het pakket dat vrijdag is gepresenteerd met de winstpunten en onze zorgen. Samengevat:

- Bij ons leven zorgen over de internationale positie van bedrijven in de landbouw en de industrie. We moeten ervoor waken dat het speelveld in de sectoren waarmee Nederland op de internationale markten zijn geld verdient, verstoord raakt; daarmee zijn het klimaat noch alle andere sectoren en de werkgelegenheid gediend. Ook de optelsom van extra lasten voor mkb-ondernemers is nog niet helder en moet in beeld worden gebracht.
- Voor de mobiliteit, de gebouwde omgeving en de elektriciteitsopwekking is het eerste beeld gunstiger. Zo gaat eindelijk serieus onderzoek plaatsvinden naar ‘anders betalen voor mobiliteit’ en kunnen de elektriciteitssector en de gebouwde omgeving waarschijnlijk door met de reeds ontwikkelde plannen voor verdere verduurzaming.

Komende tijd de mogelijke gevolgen voor ondernemers in kaart brengen

Na bijna een jaar van intensieve besprekingen aan de Klimaattafels hebben de coalitiepartijen uiteindelijk het afgelopen half jaar een eigen klimaatplan opgesteld. Wij zijn met onze leden graag bereid om hier verder aan mee te werken. Maar dan moeten we wel bereiken dat de zorgen die er zijn goed worden ondervangen. Wij gaan nu met de achterban de mogelijke effecten in kaart brengen, want hetgeen afgelopen vrijdag is gepresenteerd is allemaal nog heel erg macro. Daarna gaan we graag met het kabinet in gesprek of we tot een maatschappelijk akkoord kunnen komen. Voor een akkoord dat 30 jaar mee moet, is draagvlak - voorbij de politieke tekentafel- namelijk essentieel voor

zowel klimaat als economie.

Zorgen over effect op het mkb

Het is nog onduidelijk wat de optelsom van alle maatregelen gaat betekenen voor het mkb. Het kabinet geeft hierover geen inzicht en dat is teleurstellend. Het mkb is 98 procent van alle bedrijven. Die ondernemers moet je er bij houden om de klimaatdoelstellingen te kunnen realiseren, niet afstoten met dreigende hoge lasten en veel onzekerheid. En die moeten net als burgers goed worden ontzorgd. Het is cruciaal dat we helder in beeld krijgen wat de effecten voor die ondernemers zijn en we verwachten daarbij alle medewerking van het kabinet. Belangrijk is ook dat mkb'ers gebruik kunnen maken van dezelfde faciliteiten en op een vergelijkbare manier worden ontzorgd als burgers.

Zorgen over effect op industrie

Het is goed dat het kabinet het recente SER-advies -gericht op sterke industriële regio's- heeft benut, maar de verdere uitwerking moet niet leiden tot weglek van CO2 en banen. Nederland loopt binnen de EU immers nu al uit de pas.

Essentieel is verder dat het door werkgevers en werknemers gedragen SER-voorstel van mondiale koplopersprogramma's voor de vijf regio's vorm en inhoud krijgt, inclusief de daarvoor door de overheid te leveren voorwaarden zoals infrastructuur, subsidies, etc. Bij de aangekondigde CO2-heffing over vermijdbare uitstoot is essentieel dat toch niet onbedoeld *onvermijdbare* uitstoot van bedrijven wordt belast. Daarvoor geven de huidige hoofdlijnen nog geen zekerheid. Heffen over onvermijdbare uitstoot is een enorm risico voor de miljarden aan benodigde investeringen en de banen in de regio's. Er moet tijd zijn om technologie van de laboratoriumfase naar de praktijk te brengen. Infrastructuur moet op tijd zijn aangelegd. Subsidies om onrendabele investeringen mogelijk te maken moeten goed toegankelijk zijn. Onduidelijk is hoe wordt voorkomen dat de heffing onvermijdelijke uitstoot belast wanneer deze zaken niet goed zijn geregeld.

Deze onduidelijkheid moet al met al snel worden weggenomen voor tal van sectoren; van afvalverwerking tot de productie van voedingsmiddelen. Het betreft immers niet alleen de 'reguliere' industrie (olie, staal, chemie, etc.) die geraakt wordt en zoals menigeen denkt, maar een brede groep van zo'n 300 voor Nederland essentiële bedrijven. Een goede praktijktoets bij de grote internationale investeerders in deze sector is verder cruciaal. Alle onzekerheid maakt namelijk dat de industrie nu al terughoudend wordt met nieuwe duurzame investeringen. Daarmee is niemand gediend, als we juist willen uitgroeien tot een groene koploper, een ambitie die wij overigens met het kabinet delen.

Veilingopbrengsten inzetten

Wij pleiten er al langer voor dat de alsmaar oplopende ETS-veilingopbrengsten, die tot 2030 met vele miljarden toenemen, volledig worden ingezet om de energietransitie te

faciliteren voor burgers en bedrijven. Het kabinet maakt daar nu gelukkig voor het eerst een begin mee, maar er is geen enkele reden voor terughoudendheid, ook niet om hiermee de concurrentiepositie van bedrijven te beschermen. De overheid verkoopt straks immers uitstootrechten aan buitenlandse bedrijven met nog vermijdbare uitstoot. Dit plaatst de Nederlandse koplopers in een ongunstige positie.

Landbouw niet dichtregelen

De landbouw (incl. de voedselverwerkende industrie e.d.) concurreert uiteindelijk op internationale markten. Hoewel er toch het nodige is verbeterd ten opzichte van eerdere berichten hebben wij zorgen over alle regels die wederom op ondernemers afkomen en het gebrek aan voldoende financiering en adequate beleidsruimte. Hier moeten we nog wel aan sleutelen wil het in de praktijk allemaal kunnen werken. Samen met LTO hebben wij hier ideeën over.

Overige sectoren

Wij zijn met onze leden te spreken over de contouren van de plannen voor de mobiliteit, waar nu eindelijk de stap wordt gemaakt naar het slimmere en efficiëntere ‘anders betalen’. Wel betreuren wij het aanhoudende *jojo-beleid* rond elektrisch rijden, wat uiteindelijk gevolgen kan hebben voor de import van deze auto's.

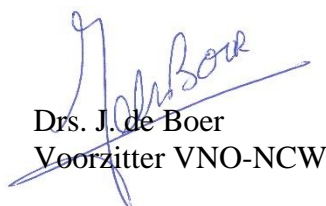
In de gebouwde omgeving en in de elektriciteitssector lijken de grootste zorgen te zijn weggenomen door het kabinet. Toch zijn allerlei details nog onduidelijk. Zo is de vraag of de burgers en mkb-ondernemers wel echt worden ontzorgd en of ze ook daadwerkelijk gaan verduurzamen met behulp van het nieuwe Warmtefonds. Daarnaast kunnen ontwikkelingen in de industrie, het bredere mkb en de landbouw ook effect hebben op de binnenlandse sectoren als de gebouwde omgeving en de mobiliteit. Dit lijkt onderbelicht.

Tot slot

Een nadere analyse van al onze zorgen bij dit politieke akkoord doen wij u in een latere fase toekomen zodra wij beter zicht hebben op de uitwerking van alle kabinetsmaatregelen in de praktijk.

Wij stellen het zeer u prijs als u voorgaande punten tijdens het Algemeen Overleg aanstaande woensdag bij het kabinet onder de aandacht kan brengen. Voor vragen of details kunt u contact opnemen met Frits de Groot, groot@vnoncw-mkb.nl.

Met vriendelijke groet,

Drs. J. de Boer
Voorzitter VNO-NCW

J. Vonhof
Voorzitter MKB-Nederland